

Denis

Každý den někoho potkáš, někoho, kdo tě obdaruje úsměvem, dobrým slovem nebo moudrou službou. Každý den potkáš někoho, koho i ty můžeš obdarovat. Je dobré pamatovat si takové chvíle. Je dobré vzpomenout si na ně třeba v okamžiku, kdy něco ztrácíš.

Mé první setkání s Denisem bylo poněkud překvapivé. Vidím posmutnělého kluka v tmavých brýlích, sedí tak trochu nahrble v čekárně Tyfloservis. Připomínal mi mého syna z dob, kdy také býval smutný. Je to dávno. Ale v srdci se mi něco pohnulo. Mámy to takhle někdy mají.

Druhé setkání na nějaké kulturní akci. Všichni už byli na odchodu, on seděl na své židli. Trochu nahrblý, smutný.

Pozdravila jsem ho, odpověděl bez zájmu, ale zdvořile.

Třetí setkání na semináři. Vypadal docela normálně. Komunikoval a měl zájem o věc. Tehdy jsme se opravdu seznámili.

Je to pár let, co mu bouchl plyn do tváře. Tak trochu jeho vina, tak trochu vina těch, kteří cosi zanedbali. V rodině nebyla dobrá konstelace, obyčejné věci byly neřešitelné, neobyčejné záležitosti by mohly inspirovat tvůrce thrillerů. Ne vždycky se povede manželství, ne vždycky je zlaté to, co se tolik a krásně třpytilo.

Po úrazu a jeho léčbě skončil mladý, nadějný analytik a zdravím kypící muž jako troska. Zrak pryč, slibná kariéra v perspektivní firmě taktéž. Přitažlivost pryč, žena pryč, peníze pryč i domov pryč. Zůstal s invalidním důchodem sám v pronajatém bytě. Věděl něco o počítačovém čtení, něco o audioknihách, něco o programech, které částečně umožňují kontakt se světem. Ale stál vůbec o kontakt se světem?

"Zničeho nic jsem byl někdo úplně jiný. Zmizely zájmy, koníčky, schopnosti. Dosavadní vzdělání i zkušenosti nabyté cestováním jsem pověsil na hřebík. Nikdo nepotřeboval mne, ani moje produkty zredukované na minimum. Zpočátku tady byly jakési pokusy přátel a známých zjistit, jak to se mnou je. Když se ubezpečili, že je ze mne pouze zbytek bývalého Denise, přestali volat i docházet. Stejně tak moje žena.

Tehdy jsem potkal svého souseda. Už nevím, proč jsem se s ním vůbec dal do řeči. Nechal jsem ho trochu vejít do mé nedobrovolné klauzury. S mnoha praktickými věcmi mi pomohl, ale především se mnou komunikoval. Zkoušeli jsme spolu hrát i nějaké hry, pokud to s ohledem na mou slepotu šlo.

Po nějaké době jsem se začal učit Braillovo písmo. Ne, že bych do těch teček byl blázen. Už nevím, co mne to popadlo, ale přihlásil jsem se do nějaké soutěže, která souvisela se čtením a psáním slepeckého písma. Žádné extra výsledky se nedostavily, ale zase jsem někoho potkal. Dobrý kámoš. Nevidomý odjakživa, takže neřešil nějaké změny stavu. Dost se vyznal v informatice a to mne hodně zajímalo. Díky tomuto člověku se mi podařilo pochopit, že v tomto oboru nemám sice dveře tak úplně dokořán, ale mohu je

postupně víc a víc otevírat.

V té době jsem už začínal zvolna chápat, že slepec nemusí sedět doma a škrábat si stroupky. Začal jsem opět kamarádit s internetem a našel jsem skvělou příležitost pro zajímavý zážitkový pobyt, kde byli nevidomí, slabozrací i koukaví pěkně pohromadě. Byl jsem rád, že mi několik lidí spontánně nabídlo další společná setkávání v privátním životě. Rozdali jsme si adresy, telefonní čísla, Skype. Těch virtuálních komunikačních kanálů je v současné době hodně.

Jenže tady zabrala jen jedna rybka. Ostatní zapomněli nebo měli málo času. Těžko soudit. Prostě zase jsem nikoho nezajímal.

Rybka, kterou jsem potkal, odpovídala na moje maily, psali jsme si, setkávali se při různých příležitostech. Rybka má zbytky zraku, strašně moc mi pomohla, byla takovým mostem mezi světem vidících a nevidících. Ten most jsem potřeboval. Pochopil jsem, že slepota má i druhý břeh, a na tom břehu žije spousta fajn lidí a děje se tam dost zajímavých věcí."

Denis nikdy nehovoří tak, že by to znělo jako autobiografický román. Denis vlastně spíš jen komentuje, co se děje v něm i kolem něho.

Říká se, že nevidomí lidé mají náhradní smysly, kterými dokážou poměrně přesně odhadnout, jak jsou přijímáni, jsou-li odmítáni nebo třeba i zneužíváni. Nevím. Ale ať je to jakkoliv, Denis měl zatím jen pár let na to, aby se adaptoval. Sotva se naučil chodit s holí, pracně se učí Braila i další praktické potřeby. Jde mu to, ale myslím si, že talent na vyhodnocování aktuálního stavu už musel mít dávno v sobě ukrytý. Teď má šanci ho jen zdokonalovat.

A to jsou ti hlavní lidé, které jste potkal?

"Ale kdepak. Fakt mám štěstí na ty, kteří mi postupně vynahrazují alespoň částečně to, co jsem v koukavém životě měl. Jde to pomalu, ale zase nemohu popřít novou a pro mne přesvědčivou kvalitu vztahů, které mi dávají sílu do života a nové zájmy.

Vzpomínám na jednu úžasnou osobu, s kterou jsem se seznámil v TyfloCentru. Přišel jsem se jí zeptat na nějaké praktické záležitosti kolem pomůcek. Slovo dalo slovo, ona se mi svěřila s nějakými technickými problémy. Byl jsem rád, že jí mohu pomoci, protože ona byla nesmírně ochotná a vstřícná.

V té době jsem neměl žádného stabilního průvodce. Ta paní pro mne dělala to, co daleko přesahovalo její pracovní povinnosti, ale představovala pro mě i takovou obyčejnou lidskou podporu. Dnes mi připadá, že byla vždycky tam, kde jsem ji potřeboval. Nikdy neselhala, ani lidsky, ani profesionálně. I za ni jsem moc rád, že jsem ji potkal."

Když jsem se s Denisem rozloučila, ještě dlouho jsem si náš rozhovor přehrávala v hlavě i v srdci. Všichni někoho potkáváme. Můžeme potkat lidi protivné, zlé, nešťastné. Můžeme ale potkat lidi, kteří přinesou do našeho života vzácné dary. Nemusí to být okázalé klenoty nebo umělecká díla. Bývají to ale poklady, o které nikdy nemusíme přijít. Poklad porozumění, schopnosti nezištně a moudře pomáhat, poklad vzácného času nebo radosti

z obyčejných věcí.

Je dobré si včas všimnout, že nás někdo chce obdarovat. To potom máme šanci říct nejen děkuji, ale případně se dál dělit. Myslím, že zrovna tohle se Denisovi docela dobře daří.

Delicie Nerková – Zora 2011